

NAJNOWSZE DZIEJE POLSKI

materiały i studia z okresu II wojny światowej

I

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

NAJNOWSZE DZIEJE POLSKI

P O L S K A A K A D E M I A N A U K
I N S T Y T U T H I S T O R I I

KOMISJA KOORDYNACJI BADAŃ NAD DZIEJAMI II WOJNY ŚWIATOWEJ

NAJNOWSZE DZIEJE POLSKI
MATERIAŁY I STUDIA

TOM I

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1957

KOMITET REDAKCYJNY

Władysław Gumkowski, Czesław Madajczyk, Bernard Mark,
Stanisław Okęcki — redaktor naczelnny, Stanisław Płoski,
Karol Marian Pospieszalski

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31

A.938

Nakład 2500 + 105 egz. Ark. wyd. 28,25. Ark. druk. 23,25. Papier druk.
sat. V kl. 70 g, 70 × 100/16. Oddano do sklepu. 19.III.1957. Druk ukoń-
czono w grudniu 1957.

Zam. nr 579a/57.

B-74.

Cena zł 75.-

Drukarnia im. Rewolucji Październikowej. Warszawa

MS8 K. 8/6

OD REDAKCJI

Stan badań nad dziejami narodu polskiego w okresie drugiej wojny światowej pozostaje na poziomie budzącym poważne zastrzeżenia i uzasadnione niezadowolenie nie tylko w naukowych kołach historycznych, ale również wśród szerokich rzesz społeczeństwa. Ażeby choć częściowo nadrobić braki i zaniedbania w tym zakresie, zwołana została w dniu 20 marca 1956 r. z inicjatywy Instytutu Historii PAN narada historyków, publicystów i prawników pracujących nad problematyką historii narodu polskiego w latach 1939–1945. Na naradzie została powołana komisja mająca koordynować badania w tej dziedzinie. Wydawnictwem tej komisji są „Najnowsze dzieje Polski. Materiały i studia”, których pierwszy tom oddajemy w ręce czytelników. Redakcja pragnie publikować na łamach pisma artykuły, dokumenty, materiały źródłowe, studia z historii narodu polskiego w okresie drugiej wojny światowej. Obok tych działów poświęcimy dużo miejsca wspomnieniom, materiałem pamiętnikarskim, relacjom oraz artykułom krytycznym, recenzjom, materiałem dyskusyjnym i polemicznym, jak również informacji bibliograficznej.

Pragniemy, by wydawnictwo ogłaszało materiały z kampanii wrześniowej, z historii politycznej i gospodarczej naszego narodu w okresie okupacji, z dziejów jego ruchu oporu w latach 1939–1945, udziału Polaków w ruchu oporu innych narodów, z problematyki polityki zagranicznej, a równocześnie informowało o literaturze obcej z tego zakresu, zaznajamiało czytelników ze stanem badań nad dziejami innych narodów w okresie drugiej wojny światowej.

Obok tomów poświęconych różnorodnej problematyce zamierzamy od czasu do czasu publikować tomy poświęcone poszczególnym tematom, jak na przykład: tajne nauczanie, ruch oporu i inne.

Redakcja wyraża przekonanie, że krąg współpracowników „Najnowszych dziejów Polski” będzie się nieustannie powiększał, i prosi jednocześnie czytelników o nadsyłanie wniosków, propozycji i uwag krytycznych dotyczących materiałów zamieszczanych na łamach pisma.

SPIS TREŚCI

Od redakcji	5
Andrzej Rzepniewski: Obrona Wybrzeża w 1939 r.	7
Jerzy Markiewicz: Odpowiedzialność zbiorowa ludności polskiej pow. biłgorajskiego podczas okupacji hitlerowskiej	55
Zygmunt Karpiński: Losy złota polskiego podczas drugiej wojny światowej	97

MATERIAŁY

Stanisław Płoski: Niemieckie materiały do historii powstania warszawskiego	155
Tadeusz Kułakowski: Dokumenty dotyczące eksterminacji kultury polskiej	213

RELACJE

Adam Zakrzewski: Fragment pamiętnika o organizacji i działaniach grupy operacyjnej „Czersk” w kampanii wrześniowej 1939 r.	245
Eugeniusz Schielberg: Akcja na Bürckla	279
Edward Gronczewski: Zniszczenie obiektów wojskowych i przemysłowych w m. Lipka w dniu 10.VII.1944 r. przez oddział Armii Ludowej	289
Władysław Gołąbek: Z walk oddziału partyzanckiego Batalionów Chłopskich grupy „Oski”	295
Michał Borowski: W konwoju do Murmańska	305

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Maria Turlejska: Przyczynek do historii stosunków polsko-radzieckich w latach 1941–42 (Na marginesie książki prof. St. Kota, Listy z Rosji do generała Sikorskiego)	325
Stanisław Mackiewicz: St. Kot, Listy z Rosji do generała Sikorskiego	343
Artur Eisenbach: St. Piotrowski, sprawy polskie przed Międzynarodowym Trybunałem Wojennym w Norymberdze, t. I. Dziennik Hansa Franka	351

INFORMACJA

Lucjan Dobroszycki: Kilka uwag o kronikach i pamiętnikach pisanych w okresie okupacji hitlerowskiej w Polsce	357
--	-----

СОДЕРЖАНИЕ

От редакции	5
А. Жепневски: Оборона польского побережья в 1939 г.	7
И. Маркевич: Коллективная ответственность польского населения билгорайского уезда	55
З. Карпиньски: Судьба польского золота во время второй мировой войны	97

МАТЕРИАЛЫ

Ст. Плоски: Немецкие материалы по истории варшавского восстания	155
Т. Кулаковски: Документы касающиеся истребления польской культуры	213

ВОСПОМИНАНИЯ

А. Закшевски: Из действий оперативной группы „Черск” в Тухольских Борах	245
Е. Шильберг: Покушение на Бюргеля (воспоминания бойца батальона „Парасоль”)	279
Е. Грончевски: Уничтожение военных и промышленных объектов в м. Липка (10.VII.1942 г.) отрядом Армии Людовой	289
В. Голомбек: Воспоминания о боях партизанских отрядов Батальонов Хлопских (группа „Оськи”)	295
М. Боровски. В морском конвое в Мурманск	305

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

М. Турлейска: К вопросу о истории польско-советских отношений в 1941—1942 г. (по поводу книги проф. Ст. Кота, Письма из России к генералу Сикорскому)	325
Ст. Мацкевич: Проф. Ст. Кот, Письма из России к генералу Сикорскому	343
А. Эйзенбах: Дневник Ганса Франка	351

ИНФОРМАЦИЯ

Л. Доброшицки: Несколько замечаний по поводу хроник и мемуаров написанных в период оккупации	357
--	-----

SOMMAIRE

Introduction de la Rédaction	5
A. Rzepniewski: Défense du Littoral en 1939	7
J. Markiewicz: Responsabilité collective de la population polonaise du district de Biłgoraj en 1939—44	55
Z. Karpinski: Le sort de l'or polonais pendant la II guerre mondiale	97

DOCUMENTS

St. Płoski: Relations allemandes sur l'insurrection de Varsovie	155
T. Kułakowski: Documents choisis sur l'extermination culturelle du peuple polonais	213

RELATIONS

A. Zakrzewski: L'activité du groupe „Czersk” dans la forêt Bory Tucholskie	245
E. Schielberg: Attentat sur Bürckl (relation d'un soldat du Bat. „Parasol”)	279
E. Gronczewski: Destruction d'objectifs militaires et industriels à Lipka le 10 juillet 1944	289
W. Gołabek: Relations sur l'activité du détachement partisan „Oski” des Bataillons Paysans	295
M. Borowski: Dans le convoi vers Murmańsk	305

CRITIQUES ET COMPTES-RENDUS

M. Turlejska: Contribution à l'histoire des relations polono-soviétiques en 1941—42 (en marge du livre du prof. St. Kot, Lettres de Russie au gén. Sikorski)	325
St. Mackiewicz: Prof. St. Kot, Lettres de Russie au gén. Sikorski	343
A. Eisenbach: Journal de Hans Frank	351

INFORMATION

L. Dobroszycki: Remarques sur les chroniques et mémoires écrits pendant l'occupation	357
--	-----

CONTENTS

From the Editors	5
A. Rzepniewski: The defence of the Polish coast in 1939	7
J. Markiewicz: Collective responsibility of the Polish population in Biłgoraj district	55
Z. Karpinski: The lot of the Polish bullion during the World War II	97

DOCUMENTS AND REPORTS

St. Płoski: German accounts concerning the Warsaw Uprising	155
T. Kułakowski: Documents concerning the cultural extermination of the Polish Nation	213

REMINISCENCES

A. Zakrzewski: On the activity of the operational group „Czersk” in Tuchola Forest	245
E. Schielberg: Action against Bürckl (recollections of a member of the „Parasol” batalion)	279
E. Gronczewski: Destruction of military and industrial targets in the town of Lipka	289
W. Gołabek: The fightings of a Peasant Battalions unit — the „Oski” group — some recollections	295
M. Borowski: With a convoy to Murmańsk	305

REVIEWS

M. Turlejska: A contribution to the history of the Polish-Soviet relations, 1941—1942 (remarks of Prof. St. Kot's Letters to Gen. Sikorski from Russia)	325
St. Mackiewicz: St. Kot, Letters to Gen. Sikorski from Russia	343
A. Eisenbach: St. Piotrowski, Hans Franks Diary	351

INFORMATIONS

L. Dobroszycki: Some remarks on chronicles and memoirs written during the German occupation	357
---	-----

INHALT

Vorwort	5
A. Rzepniewski: Die Verteidigung der Küste im Jahre 1939	7
J. Markiewicz: Die kollektive Verantwortung der Bevölkerung des Kreises Biłgoraj	55
Z. Karpinski: Das Los des polnischen Goldes im II Weltkrieg	97

QUELLENMATERIAL

St. Płoski: Deutsche Berichte über den Warschauer Aufstand	155
T. Kułakowski: Dokumente zur Ausrottung der polnischen Volkskultur	213

ERINNERUNGEN

A. Zakrzewski: Erinnerungen an die Kampfhandlungen der Operationsgruppe „Czersk“ auf der Tuchler Heide	245
E. Schielberg: Das Attentat auf Bürckl (Erinnerungen eines Mitglieds des Bataillons „Parasol“)	279
E. Gronczewski: Zerstörung der Militär — und Industrieanlagen in Lipka am 10 Juli 1944	289
W. Gołąbek: Erinnerungen an die Kämpfe einer Partisanenabteilung der Bauernbataillons (Gruppe „Oški“)	295
M. Borowski: Mit einem Convoy nach Murmańsk	305

KRITISCHE BEMERKUNGEN UND BESPRECHUNGEN

M. Turlejska: Ein Beitrag zur Geschichte der polnisch-sowjetischen Beziehungen in den Jahren 1941—1942 (anlässlich des Buches von Prof. St. Kot, Briefe aus Russland an General Sikorski)	325
St. Mackiewicz: Prof. St. Kot, Briefe aus Russland an General Sikorski .	343
A. Eisenbach: Das Tagebuch von Hans Frank	351

INFORMATIONEN

L. Dobroszycki: Einige Bemerkungen über Chroniken und Tagebücher aus der Okkupationszeit	357
--	-----

Cena zł 57,-